

MANUSJE VAN ALLES

De in Oekraïne geboren Amerikaan Lev Blavatnik bezit via conglomeraat Access Industries belangen in tal van bedrijven, waaronder Warner Music. Geschat vermogen: 16 miljard dollar.

De toenemende ongelijke verdeling van de welvaart is ook te zien bij beursgenoteerde ondernemingen. Freeland rekent voor dat een topman in 1980 42 keer het inkomen verdiende van de gewone werknemer. Nu is dat 380 keer. Toch is de bestuurder van een beursfonds in de pikorde maar een middelmatige figuur (zolang hij niet zelf eigenaar is van het bedrijf). De journaliste lanceert een nieuwe statistiek: de 25 beste

hedefondsbeheerders verdienen meer dan de ceo's van de 500 bedrijven uit de S&P 500-index samen. De vorstelijk beloonde bestuurders op Wall Street bij banken voelen zich volgens haar "eeuwige verliezers" vergeleken met hedgefondsbazen en durfkapitalisten.

NEUSJE VAN HET NEUSJE

Minderwaardigheidscomplexen blijven niet beperkt tot bankiers. Ook binnen de top één procent blijkt het vermogen van andere bewoners van het mondiale luxedorp een graadmeter voor succes. Freeland is vooral geïnteresseerd in de rijkste 0,1 procent: gemiddeld vermogen: vierhonderd miljoen dollar. Deze groep weet pas echt de vruchten te plukken van het economisch herstel, de globalisering en de technologische vooruitgang. De 0,9 procent - die veertig keer minder verdient dan de rijkste 0,1 procent - voelt zich niet op zijn gemak in dit gezelschap. De extreem rijken vinden miljonairs op hun beurt maar "krabbelaars", aldus Freeland.

ZILVEREN LEPEL

De superelite die Freeland beschrijft, is niet rijk geboren. De ouderwetse rijken die een fami-

liekapitaal erven zijn er natuurlijk ook nog. Maar de werkende rijken hebben inmiddels de renteniers verstoten uit de top van de inkomenspiramide. De journaliste ziet een zekere wrijving tussen die groepen. De veelal hoogbegaafde nieuwe leden van de superelite hebben hun fortuin in haar ogen vaak door hard werken vergaard.

"Interessant wordt het als de nieuwe rijken hun vermogen gaan overdragen aan hun kinderen. Vroeger gingen familiebedrijven over in de handen van erfgenamen, alhoewel in het achttiende-eeuwse Groot-Britannië van het kroost van elites niet werd verwacht dat ze ging werken." Nu is dat anders, denkt Freeland. "Het geld is er in overvloed, maar veel van de bedrijven zijn niet meer in familiehanden. De bedrijven zijn allang naar de beurs gebracht en het eigenaarschap is versnipperd. Kijk naar Apple en Microsoft. Kinderen erven die ondernemingen niet. Kinderen van de hardwerkende ondernemers die ik beschrijf staan nu meer onder druk om zelf ook keihard te werken en te presteren. Hun vaders zijn trotse ondernemers die het ondernemerschap heel hoog hebben zitten."

BOEK WINNEN

Het boek van Christya Freeland is onlangs in Nederlandse vertaling verschenen bij onder de titel **Plutocraten** - De opkomst van de superrijken en het achterblijven van de rest. Uitgever Nieuw Amsterdam stelt een aantal exemplaren beschikbaar voor lezers van Effect. Mail naar effect@veb.net.

HEERLIJK DORPS EN VERTROUWD

Christya Freeland [1968] werd geboren in Peace River, Canada. Ze werkt nu voor persbureau Thomson Reuters, heeft een wekelijkse column in de *International Herald Tribune* en schrijft regelmatig voor *The Atlantic*. Eerder werkte ze onder meer voor *The Economist*, *The Washington Post* en *The Financial Times*. Voor die laatste krant was ze in de jaren negentig correspondent in Oekraïne en Moskou. Ze publiceerde in 2000 het boek *Sale of the Century* over rijkdom in Rusland. Rijke Russen zijn er inmiddels in alle soorten en maten. Maar de

'oude' oligarchen hebben hun vermogen vaak in de schoot geworpen gekregen door de politiek. Ze hebben volgens Freeland eerst banken opgezet en daarna 'schaamteloos'

de natuurlijke rijkdommen van hun land ingepikt. "De transformatie ging extreem snel. Het idee in het Westen was dat met de marktvormingen een vriendelijk en democratisch kapitalistisch systeem zou ontstaan. Dat was een liberale dwaling. Ik was zelf ook zo naïef trouwens om dat te denken." Toen Freeland zich in New York ging vestigen, viel een andere verbazing haar ten deel. "Ik dacht dat de extreme rijkdom van een kleine elite karakteristiek was voor de Russen. Ik dacht dat de VS een middenklassemaatschap-

pij was." Maar dat bleek nergens uit in New York. "Rijken zijn hier los komen te staan van andere stadgenoten. Ik zag het op scholen en bij mensen thuis. Het veelvuldig gebruik van privéjets. En natuurlijk het vastgoed. In hartje Londen heb je One Hyde Park. Vergelijkbaar op Manhattan is appartementenwolvenkrabber One57. Het is natuurlijk niet hun eerste huis maar hun tweede of derde. Het is de groep van extreem vermogende wereldburgers die elkaar hier als burens hebben." Heerlijk dorps en vertrouwd.